

Περίληψη της γνωμοδότησης του Ευρωπαϊού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων επί της πρότασης απόφασης του Συμβουλίου αναφορικά με τα συμπεράσματα της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ρωσικής Ομοσπονδίας για τις πρόδρομες ουσίες των ναρκωτικών

(Το πλήρες κείμενο της παρούσας γνωμοδότησης διατίθεται στα αγγλικά, στα γαλλικά και στα γερμανικά μέσω του δικτυακού τόπου του ΕΕΠΔ στη διεύθυνση <http://www.edps.europa.eu>)

(2014/C 32/07)

I. Εισαγωγή

I.1. Πλαίσιο της διαβούλευσης με τον ΕΕΠΔ

1. Στις 21 Ιανουαρίου 2013, η Επιτροπή εξέδωσε πρόταση απόφασης του Συμβουλίου αναφορικά με τα συμπεράσματα της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ρωσικής Ομοσπονδίας για τις πρόδρομες ουσίες των ναρκωτικών (στο εξής: «η πρόταση») ⁽¹⁾. Η πρόταση διαβιβάστηκε αυθημερόν στον ΕΕΠΔ για διαβούλευση.

2. Η πρόταση περιλαμβάνει το κείμενο της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ρωσικής Ομοσπονδίας για τις πρόδρομες ουσίες των ναρκωτικών (στο εξής: «η συμφωνία») ⁽²⁾. Το παράρτημα II της συμφωνίας περιλαμβάνει κατάλογο ορισμών και αρχών οι οποίες διέπουν το καθεστώς προστασίας δεδομένων (στο εξής: «αρχές που διέπουν το καθεστώς προστασίας δεδομένων») ⁽³⁾.

3. Η γνώμη του ΕΕΠΔ επί του θέματος είχε προηγουμένως ζητηθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η παρούσα γνωμοδότηση βασίζεται στην εν λόγω παλαιότερη γνώμη του ΕΕΠΔ, καθώς και στη γνωμοδότησή του επί της τροποποίησης των κανονισμών περί του εμπορίου πρόδρομων ουσιών ναρκωτικών εντός της ΕΕ, καθώς και μεταξύ αυτής και τρίτων χωρών ⁽⁴⁾.

I.2. Στόχος της συμφωνίας

4. Η παρούσα συμφωνία αποσκοπεί στην περαιτέρω ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ρωσικής Ομοσπονδίας όσον αφορά την πρόληψη της εκτροπής από τη νόμιμη εμπορία ουσιών που χρησιμοποιούνται για την παράνομη παραγωγή ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών (στο εξής: «πρόδρομες ουσίες των ναρκωτικών»).

5. Βάσει της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών του 1988 κατά της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών φαρμάκων και ψυχοτρόπων ουσιών (στο εξής: «η σύμβαση του 1988») ⁽⁵⁾, η συμφωνία θα επιτρέψει το συντονισμό των διαδικασιών ελέγχου του εμπορίου και την αμοιβαία συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων αρχών των συμβαλλόμενων μερών (της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ρωσικής Ομοσπονδίας), καθώς και τη συνεργασία σε τεχνικό και επιστημονικό επίπεδο και τη δημιουργία κοινής ομάδας εμπειρογνομόνων παρακολούθησης.

IV. Συμπεράσματα

35. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του για τις διατάξεις περί προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο κείμενο της συμφωνίας, καθώς και για την κατοχύρωση στο Παράρτημα αυτής της υποχρέωσης των συμβαλλόμενων να σέβονται τις αρχές οι οποίες διέπουν το καθεστώς προστασίας των δεδομένων.

36. Ο ΕΕΠΔ προτείνει να περιληφθεί ρητή αναφορά στην προβλεπόμενη στην οδηγία 95/46/EK δυνατότητα εφαρμογής του εθνικού δικαίου των κρατών μελών της ΕΕ κατά τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την ΕΕ στις ρωσικές αρχές, καθώς και κατά την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τις αρχές της ΕΕ. Προτείνει, επίσης, να περιληφθούν αναφορές στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ.

37. Εξάλλου, συνιστά να καθοριστούν στα άρθρα 3 παράγραφος 2, 4 παράγραφος 1 και 5 παράγραφος 3 όλες οι κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που μπορούν να διαβιβαστούν. Στη συμφωνία ή στο παράρτημα II σχετικά με δεδομένα που αφορούν ύποπτες συναλλαγές πρέπει επίσης να περιληφθούν πρόσθετες εγγυήσεις, όπως, για παράδειγμα, συντομότερες περίοδοι διατήρησης δεδομένων και αυστηρότερα μέτρα ασφαλείας. Οι υπόλοιποι σκοποί για τους οποίους τα δεδομένα μπορούν να τύχουν επεξεργασίας, σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 3, πρέπει να αναφέρονται ρητά στη συμφωνία και να συνάδουν με τον αρχικό σκοπό για τον οποίο διαβιβάζονται τα δεδομένα.

⁽¹⁾ COM(2013) 4 τελικό.

⁽²⁾ Παράρτημα της πρότασης.

⁽³⁾ Παράρτημα II της συμφωνίας.

⁽⁴⁾ Γνωμοδότηση του ΕΕΠΔ, της 18ης Ιανουαρίου 2013, επί της πρότασης κανονισμού για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 273/2004 περί των πρόδρομων ουσιών των ναρκωτικών, καθώς επί της πρότασης κανονισμού για την τροποποίηση του κανονισμού του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 111/2005 σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για την παρακολούθηση του εμπορίου πρόδρομων ουσιών ναρκωτικών μεταξύ της Κοινότητας και τρίτων χωρών, ιδίως σ. 9-10, η οποία διατίθεται στη διεύθυνση http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/Consultation/Opinions/2013/13-01-18_Drug_precursors_EN.pdf

⁽⁵⁾ Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών φαρμάκων και ψυχοτρόπων ουσιών, η οποία συνήφθη στη Βιέννη στις 19 Δεκεμβρίου 1988, είναι δε διαθέσιμη στη διεύθυνση http://www.unodc.org/pdf/convention_1988_en.pdf

38. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει επίσης την ικανοποίησή του για την απαγόρευση διατήρησης των δεδομένων για χρονική περίοδο μεγαλύτερη από την αναγκαία, στο άρθρο 5 παράγραφος 2 της συμφωνίας, προτείνει δε να καθορισθούν τουλάχιστον οι μέγιστες περιόδοι διατήρησης.

39. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του για την κατοχύρωση των υποχρεωτικών αρχών προστασίας των δεδομένων. Εξάλλου, προτείνει τη συμπλήρωσή τους ως εξής:

- να προστεθούν οι διατάξεις για την «ασφάλεια των δεδομένων» και οι ειδικές απαιτήσεις για την επεξεργασία «ευαίσθητων δεδομένων»
- να καθορισθούν διαδικασίες για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αρχών της «διαφάνειας» και του «δικαιώματος πρόσβασης, διόρθωσης, διαγραφής και κλειδώματος δεδομένων» στο κείμενο της συμφωνίας ή στο Παράρτημα
- σε ό,τι αφορά τις «διαδοχικές διαβιβάσεις», πρέπει να προστεθεί ότι οι αρμόδιες αρχές των συμβαλλόμενων μερών δεν πρέπει να διαβιβάζουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σε άλλους εγχώριους αποδέκτες, εκτός εάν ο αποδέκτης παρέχει επαρκή προστασία και η περαιτέρω διαβίβαση γίνεται για την εκπλήρωση των σκοπών για τους οποίους έχουν διαβιβαστεί τα δεδομένα
- σε ό,τι αφορά την αρχή της «έννομης προστασίας», πρέπει να διευκρινιστεί ότι ο όρος «αρμόδιες αρχές», ο οποίος χρησιμοποιείται με διαφορετική έννοια σε σχέση με τις υπόλοιπες διατάξεις της συμφωνίας, αναφέρεται εδώ στις αρχές που είναι αρμόδιες για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και για την επίβλεψη της επεξεργασίας τους
- οι αρμόδιες αρχές και οι πρακτικές πληροφορίες σχετικά με τα μέσα αποκατάστασης πρέπει να αναφέρονται στη συμφωνία ή τουλάχιστον στις επιστολές που ανταλλάσσονται μεταξύ των μερών ή σε έγγραφα που συνοδεύουν τη συμφωνία
- όσον αφορά την αρχή των «εξαιρέσεων στα δικαιώματα περί διαφάνειας και άμεσης πρόσβασης», πρέπει να διευκρινιστεί ότι στις περιπτώσεις που δεν μπορεί να χορηγηθεί στα υποκείμενα των δεδομένων δικαίωμα πρόσβασης, πρέπει να τους χορηγείται έμμεση πρόσβαση μέσω των εθνικών αρχών προστασίας των δεδομένων της ΕΕ.

41. Πρέπει, επίσης, να διευκρινιστεί ότι οι εποπτικές αρχές των συμβαλλόμενων μερών που είναι αρμόδιες για την προστασία των δεδομένων πρέπει να ανασκοπούν από κοινού την εφαρμογή της συμφωνίας είτε στο πλαίσιο της κοινής ομάδας εμπειρογνομόνων παρακολούθησης είτε στο πλαίσιο ειδικής διαδικασίας. Εξάλλου, εάν η ανεξαρτησία της ρωσικής αρμόδιας εποπτικής αρχής δεν μπορεί να διασφαλιστεί επαρκώς, πρέπει να διευκρινιστεί ότι οι εθνικές αρχές προστασίας των δεδομένων της ΕΕ πρέπει να συμμετέχουν στην εποπτεία της εφαρμογής της συμφωνίας εκ μέρους των ρωσικών αρχών. Τα αποτελέσματα της ανασκόπησης πρέπει να κοινοποιούνται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο, με πλήρη σεβασμό του απορρήτου όπου απαιτείται.

42. Ο ΕΕΠΔ προτείνει επίσης να συμπληρωθεί το άρθρο 12 της συμφωνίας με μια ρήτρα που θα επιτρέπει σε κάθε συμβαλλόμενο μέρος να αναστείλει ή να καταγγείλει τη συμφωνία σε περίπτωση παράβασης υποχρεώσεων που θεσπίζονται στο πλαίσιο της συμφωνίας, περιλαμβανομένης της συμμόρφωσης προς τις αρχές προστασίας των δεδομένων, από το έτερο συμβαλλόμενο μέρος.

Βρυξέλλες, 23 Απριλίου 2013.

Giovanni BUTTARELLI

Αναπληρωτής Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων